

Autor: Ilona Chroboková

Název práce: Vliv rodiny jako primární skupiny na výběr a realizaci volnočasových aktivit dětí mladšího školního věku

Autorka si za téma své práce vybrala velmi zajímavé a aktuální téma vztahu výběru a realizace volnočasových aktivit dětí a vlivu jejich rodičů.

Bakalářská práce nese typické znaky počátečních pokusů v oblasti vědeckého výzkumu a tvorby odborných textů, které narážejí především na úskalí obtížnosti *zpracovat* informace získané z literatury a výzkumu tak, aby jasným a srozumitelným způsobem odpovídaly na otázky, které si klademe. V přítomné práci se vliv tohoto úskalí projevuje jak v teoretické tak praktické části především častým výskytem textů, které vycházejí ze zdrojů informací (literatura a data) a které mají podobu výčtu bodů nebo vedle sebe kladených tvrzení (např. s. 17, 22, 24; 27 – 33, k tomu se řadí i úplná publikace zákona o rodině v příloze, ke které nenalézám žádný důvod). Souvislé a dobře strukturované texty vychází spíše ze zkušenosti, postojů a intuitivní interpretace autorky, a nejsou srozumitelně a transparentně podloženy daty, i když s daty pracují (s. 47 – 49). Každopádně je však z textu patrná snaha autorky na zpracování dat a jejich interpretaci soustavným a pečlivým způsobem pracovat.

Poněkud volné nakládání s textem, které není dostatečně věrné metodicky jasně podloženým informacím, se týká i samotných východisek: v práci se setkáváme na třech místech se třemi různými verzemi cílů práce. To může být známkou postupného vývoje poznání daných jevů, a z něj vycházející úpravy zacílení výzkumu, což je u kvalitativního výzkumu obvyklé, ale ve výsledném textu by se již nemělo takto projevit.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část je členěna na 3 kapitoly, které jsou svým obsahem a členěním ne vždy zcela jasně vymezené. Např. v kap. č. 1 – Rodina, není srozumitelné začlenění podkapitoly 1.9. Poradenství. Kapitola č. 3. – Podmínky pro vývoj dítěte, není z hlediska obsahu a jeho členění příliš jasná. Z hlediska tématu celé práce chybí v teoretické části zpracování tématu vlivu rodiny na volnočasové aktivity dětí.

Praktická část přináší soubor dat, které vycházejí z dobře připraveného nástroje jejich sběru (rozhovor) a mohou být velmi kvalitním základem dobře podložených závěrů. K tomu by byla nezbytná úplněji zpracovaná metodická část, která by především jasnějším způsobem definovala cíle a provedla jejich důkladnou *operacionalizaci*, čili stanovila, jakými konkrétními postupy bude možné ze získaných informací dojít k závěrům. Metodická část práce se zabývá podrobně způsobem sběru dat, ale nikoli jejich zpracováním. V této situaci je pochopitelné, že autorka získaná data v jednotlivých částech (Kazuistika, Shrnutí výzkumu, Diskuse, Závěr) znovu a znovu předkládá a přeskupuje, bez toho, že by docházela k souhrnným a jednoznačným závěrům; spíše postupně informace obohacuje o úvahy a interpretace, viditelně s intenzivním nasazením a pílí, ale metodicky neopodstatněným způsobem.

Výše zmíněné nedostatky jsou pochopitelné pro bakalářskou práci, a umožňovaly by její obhajobu; práce však zároveň obsahuje tři závažnější nedostatky, které je podle mého názoru nezbytné před obhajobou, respektive veřejnou publikací práce, opravit.

1. Některé podkapitoly v teoretické části obsahují pouze nadpis a výčet bodů. Je nezbytné uvést body souvislým textem, který by je uvedl, začlenil do kontextu atd.

2. V práci se setkáváme s mnoha interpretacemi autorky, které nevyplývají jasným způsobem z dat (i když mohou být výsledkem její širší zkušenosti), a často jsou velmi negativně

hodnotící. Jako příklad můžeme uvést: "Matka č. 4 je učebnicovým příkladem perfekcionista výchovy" (s. 44); "Matka č. 5 své dítě sice miluje, ale svou úzkostnou povahou blokuje a izoluje syna" (s. 44); "Podporuje dítě v nesamostatnosti a snaží se ho vlastnit" (s.45); "Myslí si, že vše dělá pro dceřino dobro" (jak autorka ví, co si matka ve všech situacích myslí? s. 45); "Nechtěl měnit svůj životní styl a přesvědčení, jsou přesvědčení o své pravdě, jsou k dítěti lhostejní" (odkud to autorka ví? s. 45n); "Je pod diktátem matky" (s. 46); "Tento výzkum mě zajímal vzhledem k možností podchytit rodiny s destruktivním nebo nepodnětným vlivem na užívání volného času dítěte (kauza 1,4,5,6,7, Vít)". Tyto formulace jsou, přinejmenším z hlediska informací prezentovaných v textu, a které jsou tudíž závazným východiskem závěrů práce, nedostatečně podložené a zjednodušující. Zároveň ukazují postoj a přístup, který je nejen nefunkční, ale spíše kontroproduktivní a škodlivý v jakékoli poradenské i pedagogické činnosti. Domnívám se, že před obhajobou a publikací práce by měly být tyto části opraveny.

3. Výše uvedený aspekt práce je o to závažnější, že text obsahuje informace, které umožňují identifikaci respondentů. Nebylo pro mě příliš těžké identifikovat na základě informací z práce školu, ve které výzkum proběhl, pravděpodobně by nebylo pro místního člověka obtížné identifikovat jednotlivé rodiny. Z práce není zřejmé, zda jména dětí jsou skutečná, nebo změněná. Dnešní děti jsou velmi zvědavé v práci s informačními technologiemi a zjistit informace publikované na webových stránkách. Přemýšlím o tom, jaký dopad by mohlo mít šíření informací v práci obsažených. Považuji za nezbytné přepracovat práci tak, aby respondenti nebyli identifikovatelní (pro výsledky práce není mnoho z publikovaných informací důležitých).

Z výše uvedených důvodů doporučuji práci k obhajobě pouze po provedených změnách v textu.

České Budějovice, 16. 5. 2013

PsLic Jan Vyhnálek